

Затверджено
Наказ Міністерства
соціальної політики України
29.03.2017 N 518

Довідник
кваліфікаційних
характеристик професій
працівників

Випуск 80
Соціальні послуги

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА¹

Посадові обов'язки

27. Практичний психолог

Завдання та обов'язки. Проводить професійну діяльність, спрямовану на забезпечення здорового та безпечного психологічного, соматичного та соціального стану дітей, підлітків, молоді у процесі виховання та навчання. Сприяє охороні прав особистості відповідно до Конвенції з охорони прав дитини, проводить превентивні заходи щодо профілактики виникнення соціальної дезадаптації. Визначає фактори, які перешкоджають розвитку особистості вихованців (учнів), вживає заходів щодо надання різного виду психологічної допомоги (психокоректувальна, реабілітаційна, консультативна). Надає допомогу учням (вихованцям), батькам (особам, які їх замінюють), колективу закладу / установи у розв'язанні конкретних проблем. Проводить психологічну діагностику різних профілів і призначення. Складає психолого-педагогічні висновки за матеріалами досліджень з метою спрямування роботи педагогічного колективу, а також батьків (осіб, які їх замінюють) з проблем особистісного та соціального розвитку вихованців (учнів). Зберігає професійну таємницю, не розповсюджує відомості, отримані в результаті діагностичної та консультативної роботи. Використовує нові розробки та методики діагностики, психокорекційної та психолого-

¹ <http://consultant.parus.ua/?doc=0AQ81ED09A>

профілактичної роботи. Веде документацію за встановленою формою і використовує її за призначенням. Бере участь у плануванні та розробленні розвиткових і корекційних програм освітньої, виховної діяльності з урахуванням індивідуальних, статевих і вікових особистісних особливостей вихованців (учнів), сприяє розвитку в них готовності до орієнтації в різних ситуаціях життєвого та професійного самовизначення. Здійснює психологічну підтримку творчо обдарованих вихованців (учнів), сприяє їхньому творчому визначенню та розвитку. Проводить психолого-педагогічну корекцію порушень соціалізації особистості вихованців (учнів). Формує психологічну культуру вихованців (учнів), працівників закладу / установи та батьків (осіб, які їх замінюють), у тому числі культуру статевого виховання. Консультує працівників освітнього, соціального закладу з питань практичного застосування психології, орієнтованої на підвищення соціально-психологічної компетентності вихованців (учнів), працівників закладу / установи, батьків (осіб, які їх замінюють). Бере участь в роботі педагогічної ради, методичної ради, підготовці та проведенні атестації педагогічних працівників, семінарів і засідань методичних об'єднань, у розробленні навчальних планів, програм, посібників, методичних рекомендацій. Підвищує свій фаховий і кваліфікаційний рівень.

Повинен знати: Конституцію України; Закон України "Про освіту" та інші закони України; акти Президента України, акти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України щодо освітньої діяльності; акти Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства соціальної політики України; Декларацію прав і свобод людини; Конвенцію про права дитини; нормативні документи, що регулюють питання охорони здоров'я, профорієнтації, зайнятості вихованців (учнів) та їх соціального захисту; загальну психологію, педагогічну психологію, загальну педагогіку, психологію особистості, диференціальну психологію, дитячу і вікову психологію, соціальну психологію, медичну психологію, дитячу нейропсихологію, патопсихологію, психосоматику; основи дефектології, психотерапії, реабілітології, сексології, психогігієни, професіознавства, психології праці, психодіагностики, психологічного консультування, психопрофілактики; методи активного навчання, соціально-психологічного спілкування, сучасні методи індивідуального та групового профконсультування, діагностики і корекції нормального та аномального розвитку дитини; правила та норми охорони праці, пожежного захисту; державну мову (відповідні регіональні мови або мови національних меншин).

Кваліфікаційні вимоги. Практичний психолог вищої категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж педагогічної роботи - не менше ніж 8 років, у тому числі на посаді практичного психолога - не менше ніж 5 років.

Практичний психолог I категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж педагогічної роботи - не менше ніж 5 років, у тому числі на посаді практичного психолога - не менше ніж 3 роки.

Практичний психолог II категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж педагогічної роботи - не менше ніж 3 роки, у тому числі на посаді практичного психолога - не менше ніж 1 рік.

Практичний психолог: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань без вимог до стажу роботи.

29. Базова посада - Психолог

Спеціалізація - Психолог установи соціального захисту

Завдання та обов'язки. Вивчає, аналізує та проводить психологічну експертизу та психологічну корекцію поведінки отримувачів соціальних послуг. Надає, за необхідності, психологічну допомогу працівникам установи соціального захисту. Проводить психологічну діагностику особистості отримувача соціальних послуг, визначає форми, методи, засоби, терміни та процедури психологічної корекції. Бере участь у визначенні індивідуальних потреб отримувача соціальних послуг та складанні плану надання йому соціальних послуг. Розробляє проекти програм психологічної адаптації та духовної, моральної, освітньої реабілітації отримувачів соціальних послуг. Навчає отримувачів соціальних послуг прийомам та методам саморегуляції, самовиховання, самонавчання, формування мотивації до праці. Планує та розробляє розвиваючі, корекційні, адаптаційні програми з урахуванням індивідуальних, вікових особливостей отримувачів соціальних послуг. Проводить індивідуальну психокорекційну роботу з отримувачами соціальних послуг. Формує психологічну культуру отримувачів соціальних послуг та членів їхніх родин. Проводить психопрофілактичну та психокорекційну роботу з родиною отримувача соціальних послуг. Надає отримувачам соціальних послуг психологічну підтримку, інформаційні і консультативні послуги. Проводить аналіз щодо соціально-побутової та трудової адаптації отримувачів соціальних послуг. Готує, на основі вивчення психофізіологічних особливостей отримувачів соціальних послуг, рекомендації і пропозиції щодо впровадження результатів цих досліджень. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність отримувача соціальних послуг. Бере участь у підготовці та проведенні науково-практичних семінарів та інших освітніх заходів щодо специфіки своєї діяльності. Постійно вдосконалює свій професійний рівень.

Повинен знати. Конституцію України, закони України, акти Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України щодо освітньої діяльності; акти Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України; Закони України "Про освіту" та "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні"; Декларацію прав і свобод людини; Конвенцію про права осіб з інвалідністю; законодавство з надання соціальних послуг; стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю; загальну та вікову психологію, психологію праці, методи психодіагностики, психотерапії, психопрофілактики, психогігієни та психологію управління; індивідуальні характеристики різних соціальних груп, соціальні, культурні, психологічні та інші умови їх виховання; основні напрями й перспективи розвитку психології; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту; державну мову (відповідні регіональні мови або мови національних меншин), основні принципи роботи з комп'ютером та відповідні програмні засоби.

Кваліфікаційні вимоги. Психолог установи соціального захисту вищої категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж педагогічної роботи на посаді психолога установи соціального захисту I категорії - не менше ніж 2 роки.

Психолог установи соціального захисту I категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж педагогічної роботи на посаді психолога установи соціального захисту II категорії - не менше ніж 2 роки.

Психолог установи соціального захисту II категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань; підвищення кваліфікації; стаж роботи на посаді психолога установи соціального захисту - не менше ніж 1 рік.

Психолог установи соціального захисту: вища освіта першого рівня за ступенем бакалавра та спеціальністю відповідної галузі знань без вимог до стажу роботи.